

fies europees I

L'edat dels tarongers

Damià Huguet

Podríem dir que en el cinema, com en tot acte re/creatiu, allò que s'entén a primer cop d'ull figuratiu és la incertesa, a allò que et fa bregar per concentrar una meditació, que, evidentment, té més de futur que realitat, de sensació que d'obsessió. Són les restes del surrealisme, la qui lleva els plats bruts, perquè ningú no sap encara amb certesa, per què va treure flor, i que ara tornar a treure flor no sap ben bé per què. Potser la repercussió que va tenir el surrealisme va consistir a no treure flor, precisament, ningú no sap per què. Organitzar tertúlies a cafès i a cases particulars, on un grup d'intel·lectuals, on un grup de gent respectable —tots— es passés més de mitja nit envoltant un paner.

Actualment està succeint el mateix amb el surrealisme (reivindicatiu) de la segona empena d'un grup de gent que es manté fidel a unes normes de joc on potser la definició més clara seria la de l'hiperrealisme, i no amb precisió, encara que els dos grups amb més acció no saben com acabaran. El realisme a flor de pell té l'avantatge, un realisme net que pot canviar el final sense moure un fil del present. Així hauria d'esser, amb dignitat.

Belles expressions i raonaments que apareixen a revistes monogràfiques del cinema des dels anys 50. És tota una generació de crítics que poca gent hauria sentit anomenar mai: Claude Chabrol, Alain Resnais, Georges Franju, François Truffaut, Jean-Luc Godard... i que donaria un tomb radical i entusiasta al que de llavors ençà hem conegut com a "Nouvelle Vague". Tota una munió de gent que es pas-

sava més temps a les sales de projecció que a seguir una vida casolana. Gent que escrivia, o no escrivia (fa mal fer feina si no cobren) i que ara són servents que rebostegen totes les llibreries de vell. És, o almanco jo ho veig així, la renovació després de l'aprenentatge: saber caminar després d'haver pegat moltes ensopegades. La roda del temps: *La Deuxième vague*. Tothom a l'expectativa, com la claror del dia i dignament. Tothom és un espectador, de vegades poruc. Tota una munió de gent jove. Gent que escrivia a mitjan d'edició de paper pobre i que ara són cercats als reclamans dels llibres mig desfets. Una o dues: ve't ací la llum de l'alba. La roda del temps. Tothom a l'expectativa, èpica, d'una sana crítica compensada. Anomenarem Claude Chabrol, Alain Resnais, Georges Franju, François Truffaut, Jean-Luc Godard... i que donaria. Basti una Espanya poc animada —França i Itàlia duen la creu penjada.

Basti la lletra menuda, que diu poques paraules. El cel, la lluna. Espanya hi serà poc; però poc animada, per trobar-la en la llista, breu encara de films, però que t'emmudeix amb una tongada de llums il·luminats. Dit això, en el més bon sentit de la paraula. Comença una deixa vaga: véncer o convéncer. Les comparances sempre m'han semblat falses. I justament per això desconfi de les expressions: "aquell diu", "m'han dit", "diuen que...". André Breton — autèntic cor que exportava, de contraban, totes aquestes teories cinematogràfiques— (mort l'agost de 1958,

quan "La nouvelle vague" de Godard és de 1959) s'ho deu mirar amb certa parsimonia, potser amagat darrera la roca i vacil·lant.

¿Hi pot haver un enfrontament entre els precursors d'aquell cinema maleït? ¿S'obriran talls o esclatxes per rescabalar el mal (irrecuperable) que es va fer i deixar fer? Fa mal respondre, així, la mala anomenada E. B. ¿Té alguna relació amb ells? Els distribuïdors nord-americans. (¿Voleu Chester?. ¿Voleu Chester?). Els mariners distribuïdors de films de vídeo van descalços i no es calçaran venent cintes de vídeo. Els mariners putegen. "*Entre todos lo mataron i el solito se murió*". Així, fent referències. Un film es pot comptar amb la mà, i ara, definitivament, som un niu d'arena que la mar treu, benicada per l'aigua. Sempre, sempre...

Serà tornar passar pels solcs, però entre tots treballats. Serà i és viva la frase de Godard: "*Mientras otros cuentan verdades de mentira, yo cuento mentiras de verdad*". Tota una frase simbòlica que defineix per ella sola tot el que va esser la "nouvelle vague". És difícil parlar de tot aquest rebombori que va girar mig món. Potser algun dia disposaré de més espai.

